
T. Sanner og medarbeidere svarer:

KORRESPONDANSER

TORE SANNER

JON E. DAHL

AAGE ANDERSEN

Lars Erik Rutqvist & Freddi Lewin kritiserer vår konklusjon (1) nemlig at de to svenske artiklene fra 1999 (2, 3) ikke frikjenner snus som kreftfremkallende for mennesker. De gir også inntrykk av at IARC (4) i sin evaluering av snus bare har vurdert røykfri tobakk av typer som er vanlig utenfor Skandinavia. Det er ikke riktig. Som påpekt (1) har IARC vurdert tre epidemiologiske undersøkelser fra USA og en fra Sverige og konkluderer med at de typer snus som er vanlig i Nord-Amerika og Vest-Europa, er kreftfremkallende for mennesker.

I vår artikkel (1) påpeker vi at begge de svenske artiklene (2, 3) viser en økning av kreft i munnhulen hos tidligere snusere, mens det ikke er noen påvist økning hos daglig snusere. Dette kan forklares ved at i et land med høy helseopplysning vil mange slutte å snuse når de merker sårhet på stedet hvor snusprisen legges. Dette vil oppfattes som et forvarsel på at en mer alvorlig sykdom kan være under utvikling.

I Sverige som i Norge har det skjedd en forandring når det gjelder hvem som bruker snus (5). I 1955 var det vesentlig eldre personer som snuste. I den yngste aldersgruppen fant man ingen snusere. I aldersgruppen 25 – 35 år snuste omkring 10 %, mens blant 60-åringene snuste over 30 % av mennene. Salget av snus i Sverige hadde et minimum omkring 1970. Så begynte ungdommen å snuse, og salget gikk kraftig opp. I siste halvdel av 1980-årene var det 30 – 40 % av unge menn under 25 år som snuste, mens det blant 60-åringene bare var omkring 10 %.

De to svenske publikasjonene (2, 3) omhandler gruppen av de ”gamle” snuserne som begynte å snuse i langt høyere alder enn dagens snusere. Vi har nå en ny gruppe snusere som har begynt å bruke snus i ung alder. Fra mange undersøkelser vet vi at en person som blir utsatt for et kreftfremkallende stoff i ung alder, har en høyere kreftrisiko. Den relative risikoen for lungekreft er

således dobbelt så stor blant dem som begynner å røyke når de er under 15 år, sammenliknet med dem som er 20 – 24 år når de begynner å røyke. Dette betyr at dagens snusere sannsynligvis har en høyere kreftrisiko enn gruppene som ble undersøkt i de to svenske rapportene.

Amerikanske myndigheter klassifiserte snus som kreftfremkallende for mennesker i 2000 (6). En av advarselsmerkingene på snus i USA er: "Warning: this product may cause mouth cancer."

LITTERATUR

1. Sanner T, Dahl JE, Andersen A. Kreftrisiko ved bruk av snus Tidsskr Nor Lægeforen 2000; 120: 1669 – 71.
2. Schildt E-B, Eriksson M, Hardell L, Magnuson A. Oral snuff, smoking habits and alcohol consumption in relation to oral cancer in a Swedish case-control study. Int J Cancer 1998; 77: 341 – 6.
3. Lewin F, Norell SE, Johansson H, Gustavsson P, Wennerberg J, Björklund A et al. Smoking tobacco, oral snuff, and alcohol in the etiology of squamous cell carcinoma of the head and neck. Cancer 1998; 82: 1367 – 75.
4. International Agency for Research on Cancer. Tobacco habits other than smoking. IARC Monogr Eval Carcinogen Risks Hum 1985; 37: 37 – 136.
5. Nordgren P, Ramström L. Moist snuff in Sweden – tradition and evolution. Br J Addict 1990; 85: 1107 – 12.
6. 9th Report of Carcinogens. U.S. Department of Health and Human Services. National Toxicology Program. Research Triangle Park, NC: U.S. Department of Health and Human Services, 2000.

Publisert: 10. februar 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.